

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

1.1. Lovforslagets formål

Lovforslagets formål er at gennemføre nye regler om behandlingen af klager over politipersonalet. Dette indebærer bl.a., at lokalnævnene ikke længere skal deltage i behandlingen af adfærdsklagesager, og at politimestrene ikke længere skal træffe afgørelse i adfærdsklagesager. Efter lovforslaget skal statsadvokaterne fremover undersøge og afgøre adfærdsklager.

Desuden foreslås der indført bestemmelser om behandlingen af straffesager mod politipersonale, hvorefter statsadvokaterne skal efterforske straffesager mod politipersonale og afgøre tiltalspørgsmålet.

Lovforslaget indebærer endvidere, at der oprettes et antal kontrolorganer (»politiklagenævne«) bestående af en advokat og to lægmænd, der løbende fører tilsyn med statsadvokaternes behandling af adfærdsklagesager og straffesager mod politipersonale. Politiklagenævnene samvirker med statsadvokaterne og tilkendegiver, hvordan sagerne efter nævnets opfattelse bør behandles og afgøres. Politiklagenævnene kan desuden påklage statsadvokaternes afgørelser til rigsadvokaten.

Der foreslås desuden gennemført en udvidet adgang til at beskikke advokat for klageren og indklagede i adfærdsklagesager samt for forurettede og polititjenestemanden i straffesager mod politipersonale.

Såvel med hensyn til adfærdsklagesager som straffesager mod politipersonale foreslås det, at statsadvokaternes afgørelser skal kunne påklages til rigsadvokaten svarende til det to-instanssystem, der blev gennemført inden for anklagemyndigheden ved lov nr. 385 af 20. maj 1992 om ændring af retsplejeloven, færdselsloven og udlændingeloven (anklagemyndighedens struktur).

I tilknytning til reglerne om statsadvokaternes behandling af straffesager mod politipersonale foreslås også en ny regel, hvorefter sager, hvor en person er afgået ved døden eller er kommet alvorligt til skade

som følge af politiets indgriben, eller mens den pågældende var i politiets varetægt, i alle tilfælde skal efterforskes af statsadvokaten i strafferetsplejens former, uanset om der er formodning om, at der er begået et strafbart forhold.

Lokalnævnene skal efter lovforslaget fortsat varetage deres anden hovedopgave, nemlig at vedligeholde og udbygge kontakten mellem politiet og befolkningen. De gældende regler i retsplejeloven om lokalnævnets virke som samarbejdsorgan foreslås således opretholdt.

Med hensyn til behandlingen af sager om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning, jf. retsplejelovens kapitel 93 a, foreslås det, at der også på dette område indføres et to-instanssystem, således at afgørelsen i 1. instans som udgangspunkt træffes af statsadvokaten med klageadgang til rigsadvokaten. Det foreslås endvidere, at klageadgangen skal være udnyttet, før erstatningssøgende kan begære kravet indbragt for retten.

1.2. Udvalget om behandlingen af klager over politipersonalet

Lovforslaget bygger – bortset fra de foreslåede regler om behandlingen af erstatningssager – på betænkning nr. 1278/1994 om behandlingen af klager over politipersonalet. Betænkningen er afgivet af et udvalg, der blev nedsat af Justitsministeriet ved skrivelser af 12. november 1992 og 27. april 1993. Ved sidstnævnte skrivelse fik udvalget følgende kommissorium:

»Udvalget skal fremkomme med forslag til ændringer af reglerne om behandlingen af klager over politipersonalets adfærd under udførelsen af tjenesten. Ændringerne skal bl.a. indebære, at lokalnævnene ikke skal deltage i behandlingen af disse klagesager. Udvalget skal i øvrigt særligt overveje den gældende ordning med hensyn til, hvem der undersøger klager over politipersonalets adfærd og efterforsker anmeldelser for strafbart forhold mod politipersonale, når forholdet er begået i tilknytning til tjenesten, og fremsætte forslag om, hvordan ændrede regler på området kan udformes. Udvalget skal endvidere vurdere, om der er behov for at ændre reg-